

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/109/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7217218360
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7217218360.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 135, proti žalovaným: 1. A. B. C., nar. X.XX.XXXX, bytom v D., E. F. X, zastúpený Dolobáč Legal s.r.o., so sídlom v Košiciach, Floriánska 19 IČO: 55 034 268, 2. G. H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom v D., E. I. X, zastúpený AK Peter Čabák, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Južná trieda 2/A, IČO: 51 336 448, o zaplatenie 433.624,30 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 14 februára 2022 sp. zn. 15C/32/2017

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice II č. k. 15C/32/2017-459 zo dňa 14 februára 2022.

Žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd“) rozsudkom zo dňa 14. februára 2022 č. k. 15C/32/2017-459 žalobu zamietol a žalovaným v 1. rade a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnej výške.

2. Rozhodol tak o žalobe, doručenej súdu dňa 20.6.2017, ktorou sa žalobca domáhal od oboch žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 433.624,30 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 433.624,30 eur od druhého dňa po doručení platobného rozkazu až do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu skutkovo zdôvodnil tým, že žalovaný 1/ ako vedúci oddelenia strategického rozvoja Magistrátu mesta Košice, do ktorého kompetencií patrilo aj koordinovanie skupín určených na spracovanie, hodnotenie a implementáciu projektov a zároveň ako predseda komisie na otváranie obálok a vyhodnocovanie ponúk pri verejnej súťaži vyhlásenej 26. júna 2009 mestom Košice na podprahovú zákazku „Externý manažment pre spracovanie projektu na znižovanie emisií modernizáciou MHD mesta Košice“, ktorej víťazom sa 21. júla 2009 stala spoločnosť S.E.G., s.r.o. Bratislava, IČO: 35 877 961 s ponukou 67.354 eur s DPH po tom, ako mu táto spoločnosť 29. júla 2009 predložila návrh mandátnej zmluvy, do ktorej bol v rozpore s podmienkami verejnej súťaže doplnený bod 4.2., v zmysle ktorého sa mesto Košice zaviazalo po schválení nenávratného finančného príspevku zaplatiť uvedenej spoločnosti ďalšiu odmenu vo výške 4 % zo schváleného nenávratného finančného príspevku, uvedený návrh mandátnej zmluvy č. 2009000777 bez toho, aby riadne skontroloval a overil správnosť predloženého návrhu tejto mandátnej zmluvy, predložil ho na podpis primátorovi mesta Košice G. H. D., ktorý spoliehajúc sa na bezchybnosť predloženého návrhu mandátnej zmluvy bez toho, aby návrh riadne skontroloval a overil, dňa 30. júla 2009 napriek uvedeným závadám tento návrh podpísal. Žalovaný 1/ opomenúc vyžiadať stanovisko odborných útvarov Magistrátu mesta Košice predložil primátorovi mesta Košice G. H. D. na podpis Dodatok č. 1 k zmluve č. 2009000777 zo dňa 4. augusta 2009, kde sa čl. IV., bod 4.2. predmetnej zmluvy modifikuje

tým spôsobom, že mandant sa zaväzuje zaplatiť mandatárovi odmenu, ktorej výška je stanovená na 4 % z výšky schváleného nenávratného finančného príspevku bez DPH, ktorý ho bez riadnej kontroly predchádzajúceho postupu žalovaného 1/ dňa 7. januára 2010 napriek uvedeným závadám podpísal, pričom 3. februára 2010 došlo po predchádzajúcom schválení žalovaným 1/ k úhrade dodatočnej odmeny v prospech spoločnosti S.E.G., s.r.o. Bratislava. Následne citoval § 45 ods. 1/ zák. č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní, § 9 ods. 1/, 2/, 4/ a 5/ zák. č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite, § 7 ods. 1/, 2/ písm. b/, c/, zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí a § 8 ods. 1/ písm. a/, b/, f/ zák. č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme, ktoré žalovaný 1/ uvedeným konaním porušil. Citoval rovnako aj ust. zákonov, ktoré porušil žalovaný 2/ uvedeným konaním, a to § 45 ods. 1/ zák. č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní, článok 4 ods. 1/ zák. č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, § 8 ods. 3/ zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, § 7 ods. 1/, 2/ písm. b/, c/, zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, § 19 ods. 4 až 6, § 30 ods. 2/, § 31 ods. 1/ písm. a/, g/, j/, zák. č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Poukázal na to, že uvedené konanie žalovaných bolo predmetom trestného konania, vedeného Špecializovaným trestným súdom, pracovisko Banská Bystrica pod sp. zn. BB-3 T2/2015-2201, v odvolacom konaní NS SR pod sp. zn. 6To/3/2016, kedy rozsudkom NS SR zo dňa 25. januára 2017 vo veci 6To/3/2016 boli obaja obžalovaní -žalovaní uznaní vinnými zo spáchania prečinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Tr. zákona, ktorého sa dopustili tým, že porušením všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenej povinnosti opatrovať alebo spravovať cudzí majetok, z nedbanlivosti inému spôsobili značnú škodu, v danom prípade žalobcovi škodu 433.624,30 eur. Obidva trestné rozsudky nadobudli právoplatnosť 25.1.2017. V ďalšej časti citoval ust. Občianskeho zákonníka - § 420 ods. 1/, 438 ods. 1/ OZ, § 193 C.s.p. a dôvodil aj uplatnený úrok z omeškania citáciou §§ 517 ods. 2/, 563 OZ a § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. Ako dôkazy procesného útoku predložil žalobca mandátnu zmluvu, Dodatok č. 1 k tejto zmluvy, faktúru č. 1001001 zo dňa 7.1.2010, príkaz na úhradu z 22.1.2010, výpis z účtu Dexia banka Slovensko, a.s. z 3.2.2010, aj oba trestné rozsudky.

3. Za nesporné považoval, že sa viedlo trestné konanie voči obom žalovaným pred Špecializovaným trestným súdom, pracovisko Banská Bystrica pod sp. zn. BB-3 T2/2015-2201, v odvolacom konaní pred NS SR pod sp. zn. 6To/3/2016, kedy rozsudkom NS SR zo dňa 25. januára 2017 vo veci 6To/3/2016 boli obaja žalovaní uznaní vinnými zo spáchania prečinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Tr. zákona, čím Mestu Košice vznikla škoda 433.624,30 eur, teda žalovaní z nedbanlivosti spôsobili značnú škodu tým, že porušili všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť opatrovať alebo spravovať cudzí majetok. Rovnako nebolo sporným, že s nárokom na náhradu škody trestný súd odkázal poškodenú stranu - Mesto Košice na civilný proces a že žalobca si uplatňuje v tomto konaní náhradu škody vo výške podľa uvedených trestných rozsudkov, po nadobudnutí ich právoplatnosti. V prejednávanej veci vzniesli námietku premlčania obaja žalovaní, s ktorou sa súd musel zaoberať ex offa pred tým, než pristúpil k posúdeniu merita veci.

4. Právne vec posúdil podľa § 100 ods. 1,2, § 101, § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) spolu s § 1 ods. 4, § 14, § 37 Zákonníka práce (ďalej len ZP) a podľa ust. § 46 ods. 3 Trestného poriadku. Za aplikácie ust. § 193 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

5. Poukázal na to, že Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 6Co/332/2018 zo dňa 27.11.2019 zrušil skorší rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 20. júna 2018 č.k. 15C/32/2017-161 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že vyjadril svoj názor, ktorým bol súd prvej inštancie v zmysle ust. § 391 ods. 2 CSP viazaný. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bolo dôslednejšie sa zaoberať posúdením či žalobca uplatnil svoj nárok v adhéznom konaní riadne a včas, ako základného predpokladu spočívania premlčacej lehoty. Následne v závislosti od výsledku, v prípade, ak premlčacia lehota spočívala, bolo potrebné skúmať kumulatívne splnenie všetkých podmienok potrebných na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, vrátane výšky škody, zavinenia a zodpovednosti žalovaných za škodu, príčinnú súvislosť medzi škodou a protiprávnym konaním žalovaných.

6. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaných, že v danom prípade ide o pracovnoprávny vzťah medzi sporovými stranami v rozhodnom období, kedy malo dôjsť k vzniku škody, pretože k nej malo dôjsť pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nimi, čo je nesporné zo stanovísk strán sporu a zrejme aj z trestných rozsudkov Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica pod sp. zn. BB-3 T2/2015-2201 zo dňa 16.12.2015, aj NS SR pod sp. zn. 6To 3/2016 zo dňa 25.1.2017, z ktorých súd vychádzal. Zároveň bol nimi viazaný v súlade s ust. § 193 CSP v tom, že žalovaní 1,2 spáchali z

nedbanlivosti prečin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Tr. zákona, pričom sudy odkázali žalobcu ako poškodeného s nárokom na náhradu škody na civilný proces podľa § 288 ods. 1 Tr. poriadku. V prípadoch, v ktorých by sa o nároku poškodeného mohlo meritórne rozhodnúť len po vykonaní ďalších dôkazov, ktoré by však presahovali potreby trestného stíhania a predĺžili by konanie, súd odkáže poškodeného na občianske súdne konanie alebo na konanie pred iným príslušným orgánom. Súd ale nie je viazaný v občianskom súdnom konaní výškou škody v odsudzujúcom trestnom rozsudku a musí si podľa potreby vykonať v tom smere ďalšie dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci (pozn. súdu R 22/1979).

7. Vychádzal z úvahy, že v prípade námietky premlčania v konaní o náhrade škody, ktorému predchádzalo adhézne konanie, treba posúdiť, či nárok na náhradu škody bol uplatnený v trestnom konaní, či bol uplatnený riadne a či poškodený v adhéznom konaní riadne pokračoval (R 22/1979). V ust. § 46 ods. 3 Tr. poriadku je upravené významné právo poškodeného, a to právo uplatniť si v trestnom konaní voči obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom. O nároku poškodeného sa rozhoduje v tzv. adhéznom konaní (§ 287 a 288), ktoré je však súčasťou trestného konania. Zákon upravuje niekoľko podmienok, ktoré musia byť splnené, aby sa mohlo rozhodnúť o nároku poškodeného v adhéznom konaní: a) poškodený musí svoj nárok uplatniť; súd nikdy o návrhu poškodeného nerozhoduje z úradnej povinnosti, b) nárok musí poškodený uplatniť riadne a včas, pričom riadne uplatnený nárok znamená, že nie sú žiadne pochybnosti o uplatnenom nároku, avšak zákon výslovne požaduje, aby boli z návrhu zrejmé dôvody a výška uplatneného nároku. Nárok musí byť uplatnený voči konkrétnemu obvinenému, čo je dôležité predovšetkým v prípade spoločného konania, v ktorom vystupujú viacerí obvinení (ako v prejednávanej veci), pričom ak poškodený žiada náhradu škody od viacerých obvinených, mal by uviesť, či žiada, aby mu uhradili škodu spoločne a nerozdielne alebo podľa ich účasti na spôsobenej škode, t.j. podielovo.

8. Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca si ako poškodený v adhéznom konaní pod č.ČVS:PPZ-74/BPK-V-2011 dňa 26.8.2011 uplatnil prostredníctvom splnomocneného zástupcu JUDr. Hajdučka nárok na náhradu škody nesprávne, resp. neuplatnil si ho riadne, cit.: "pripájam sa k náhrade škody vo výške 433.624,30 eur a žiadam, aby súd zaviazal páchatel'a k náhrade uvedenej sumy". Stalo sa tak na záver jeho výsluchu, po ozrejmení zistenia nezrovnalostí v dokladoch v marci 2011 ohľadom vyplatenej odmeny žalobcom na základe Dodatku č.1 k mandátnej zmluve zo dňa 4.8.2009, pričom okrem žalovaných 1 a 2 konkretizoval aj ďalšie 2 osoby, ktoré spomínanú zmluvu, či Dodatok k nej parafovali. Z tohto prejavu zástupcu poškodeného nemožno považovať uplatnenie nároku na náhradu škody v adhéznom konaní voči žalovaným za riadne uplatnenie nároku poškodeného. Aj keď možno dospieť k záveru, že žalobca ako poškodený si uplatnil v adhéznom konaní náhradu škody včas (keďže včas uplatneným nárokom je taký nárok, ktorý poškodený uplatní najneskôr do skončenia vyšetrovania, resp. skráteného vyšetrovania), nebola splnená 2 zákonná podmienka podľa ust. § 46 ods. 3 TP pre rozhodnutie o nároku poškodeného v adhéznom konaní, ktorá musí byť splnená súčasne, t.j. riadne uplatnenie nároku. Poškodený si totiž musí nárok uplatniť voči konkrétnemu obvinenému a ak škodu mali spôsobiť viacerí obvinení, voči každému z nich, čo sa v danom prípade nepochybne nestalo. Výraz „páchatel'“, použitý zástupcom žalobcu pri výsluchu pred policajným orgánom, je tak široko koncipovaný, neurčitý, že sa vôbec nemusí vzťahovať na konkrétnych obvinených (žalovaných 1,2) v danej kauze. Vyjadrenie, aby súd zaviazal páchatel'a k náhrade škody (zistením orgánov činných v trestnom konaní), nemožno považovať za riadne uplatnenie náhrady škody v adhéznom konaní.

9. Trestné stíhanie v čase uplatnenia nároku žalobcom dňa 26.8.2011 bolo v štádiu, keď ešte nebolo vznesené obvinenie voči konkrétnej osobe, t.j. voči žalovaným. Obvinenia voči žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade boli vznesené až dňa 2.11.2011 na základe Uznesenia Prezídia policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Východ ČVS:PPZ-74/BPK-V-2011. Na základe vyššie uvedeného, teda žalobca v čase uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní ešte nemal vedomosť o tom, voči komu konkrétne bude jeho nárok na náhradu škody smerovať, keďže bolo začaté len trestné stíhanie vo veci, nie voči konkrétnej osobe.

10. Z toho dôvodu podľa súdu prvej inštancie nedošlo ani k spočívaniu premlčacej doby, ktorá plynula žalobcovi na uplatnenie náhrady škody, spôsobenej mu trestným činom, od udalosti, z ktorej škoda vznikla.

11. Zároveň súd poukázal na to, že ak poškodený neuvedie v návrhu na náhradu škody výšku alebo dôvod uplatňovaného nároku, ale len všeobecne žiada náhradu škody, súd ho odkáže na konanie o občianskoprávných veciach alebo na konanie pred iným príslušným orgánom (R II/1962). K tomu došlo aj v danom prípade, keďže žalobca ako poškodený v adhéznom konaní len konštatuje výšku škody bez toho, aby ozrejmil, z akého dôvodu sa pripojil k trestnému konaniu.

12. Občiansky zákonník rozlišuje všeobecnú premlčaciu dobu a osobitné premlčacie doby. Všeobecná premlčacia doba má subsidiárny (podporný) charakter. Platí v prípade, keď pre konkrétne právo nie je ustanovená osobitná premlčacia doba. Môže ju ustanoviť tak Občiansky zákonník, ako aj iný zákon. Tak dĺžku premlčacej doby, ako aj okamih, od ktorého premlčacia doba začína plynúť, Občiansky zákonník upravuje jednak všeobecne, jednak špeciálne pre niektoré práva. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna (2-ročná) a dlhšia objektívna (3-ročná). Ich začiatok je upravený odlišne. Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia sa nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba.

13. Súd mal za to, že v prejednávanej veci ide o škodu spôsobenú z nedbanlivosti, preto sa právo na náhradu škody premlčí najneskôr v trojročnej objektívnej lehote. K údajnej škode malo dôjsť podľa žaloby nedbanlivostným konaním žalovaných pri podpisovaní už spomínanej mandátnej zmluvy s jej Dodatkom č. 1. Podľa názoru súdu až dňom vyplatenia odmeny dňa 3.2.2010 uvedenej spoločnosti S.E.G. s.r.o. Bratislava mohlo dôjsť k majetkovej ujme, t.j. ku škode žalobcu, kedy začala plynúť žalobcovi objektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody. V adhéznom konaní si však neuplatnil žalobca nárok na náhradu škody riadne, z toho dôvodu nedošlo k spočítaniu plynutia tejto premlčacej doby počas trestného konania, teda po 26.8.2011, ktorá objektívna premlčacia doba plynula ďalej a uplynula po 3 rokoch od škodnej udalosti, t.j. dňom 3.2.2013. Zdôraznil, že aj v prípade, ak ešte boli dané podmienky na plynutie subjektívnej premlčacej doby (deň, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá), ale už uplynula objektívna premlčacia doba, došlo k premlčaniu nároku na náhradu škody. Subjektívna premlčacia doba totiž môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže presiahnuť.

14. Uzavrel, že žaloba (podaná na súde dňa 20.6.2017) bola podaná po uplynutí objektívnej premlčacej lehoty, kedy už nie je významné skúmať, kedy sa žalobca o údajnej škode a kto za ňu zodpovedá, dozvedel. Rovnako nie je účelné zisťovať ani splnenie všetkých zákonných predpokladov zodpovednosti žalovaných 1,2 za škodu a rozsah škody.

15. Následne zameral svoje úvahy aj na posúdenie či vznesenie námietky premlčania žalovanými ne/ možno považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pričom mu boli známe rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 148/2004, 7 Cdo 226/2016 zo dňa 13. decembra 2017, 3 Cdo 137/2017 zo dňa 22. marca 2018, 2 Cdo 249/2014 zo dňa 30. júla 2015, 5 Cdo 151/2012 zo dňa 9. decembra 2015, 3 Cdo 441/2013 zo dňa 31. marca 2016 , Nálezy Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 176/2011, sp. zn. I. ÚS 33/2012, ako aj Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 176/2011, ktoré sa týkajú posudzovania námietky premlčania vo vzťahu k dobrým mravom.

16. Konštatoval, že vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva strany konania v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhej strany konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhá strana konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinila a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby.

17. Súd pri zohľadnení všetkých vyššie uvedených hľadísk dospel k záveru, že vznesenie námietky premlčania žalovanými v 1. a 2. rade nie je v rozpore s dobrými mravmi. Strana žalobcu ako subjekt miestnej samosprávy disponuje dostatočným administratívnym aparátom vrátane pracovníkov s právnickým vzdelaním na to, aby mohla „ustrážiť“ plynutie lehôt a žalobcovi nič nebránilo po vznesení

obvinenia voči konkrétnym osobám riadne uplatniť právo na náhradu škody voči konkrétnym osobám v trestnom konaní, k čomu však nedošlo. Žalobca teda zavinil márne uplynutie premlčacej lehoty na uplatnenie práva, čo má za následok prihladnutie súdu na námietku premlčania vznesenú žalovanými a zamietnutie žaloby. Námietku premlčania vznesenú žalovanými nemožno považovať za výraz zneužitia tohto práva na úkor druhej strany sporu, t.j. žalobcu.

18. Vzhľadom na to, že súd považoval námietku premlčania vznesenú oboma žalovanými v konaní za opodstatnenú a jej vznesenie nie je v rozpore s dobrými mravmi, žalobu v celom rozsahu zamietol.

19. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a priznal žalovaným, ktorí boli v konaní plne úspešní, náhradu trov konania a to podľa úspechu vo veci, t.j. v plnej výške. Súd nerozhodol o trovách konania podľa ust. § 257 C.s.p., pretože na rozhodnutie o trovách konania podľa tohto ustanovenia nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by výnimočne náhradu celkom alebo z časti nepriznal. Výnimočnosť týchto okolností súd nevidel ani v okolnostiach danej veci ani v okolnostiach na strane strán sporu.

20. Proti uvedenému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie.

21.1. Žalobca má za to, že boli splnené všetky podmienky stanovené zákonom pre riadne a včasné uplatnenie nároku v adhéznom konaní, ktorými sú podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku a/ uplatnenie návrhu najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania, b/ uvedenie dôvodu uplatnenia nároku a c/ uvedenie výšky uplatňovaného nároku. Splnenie podmienky uvedenej pod písmenom a/ pritom nie je sporné a žalobca nepovažuje za správne závery súdu o nesplnení podmienok pod písmenami b/ a c/.

21.2. Podľa žalobcu súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil splnenie druhej podmienky a to uvedenie dôvodu uplatnenia nároku v adhéznom konaní, pričom svoje závery súd riadne neodôvodnil. Má za to, že z obsahu zápisnice spísanej na PPZ Košice dňa 26.8.2011 jednoznačne vyplýva, že zástupca žalobcu dostatočne určito špecifikoval dôvod uplatnenia nároku na náhradu škody, keď uviedol, že neoprávneným vyplatením odmeny vznikla mestu Košice škoda vo výške 433.624,30 €. Poukázal aj na názor Krajského súdu v Košiciach uvedený v zrušujúcom uznesení.

21.3. Namietal, že žiaden právny predpis nestanovuje povinnosť (pre riadne uplatnenie nároku v adhéznom konaní) v zmysle ktorej by poškodený musel nárok uplatniť voči konkrétnemu obvinenému a ak mali škodu spôsobiť viacerí obvinení, voči každému z nich. Súd tento svoj nesprávny a pre vec zásadný argument riadne neodôvodnil, čo podľa názoru žalobcu zakladá arbitrárnosť rozhodnutia. Za nesprávne považuje odvolateľ úvahy súdu o tom, že výraz „páchateľ“ použitý zástupcom je tak široko koncipovaný, neurčitý, že sa vôbec nemusí vzťahovať na konkrétnych obvinených v danej kauze. Žalobca poukázal na ust. § 19 ods. 1 a § 2c Trestného zákona, v zmysle ktorých páchatel' trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám. Zástupca žalobcu poznal obsah pojmu páchatel', a teda dostatočne zrozumiteľne vyjadril vôľu, aby ten kto spáchal trestný čin, ktorým bola žalobcovi spôsobená škoda, túto škodu nahradil (ak trestný čin nespáchal sám, tak voči všetkým týmto osobám).

Aj v prípade, ak by sa odvolací súd s touto argumentáciou nestotožnil, žalobca má za to, že vo vzťahu k žalovanému v 2. rade nemožno dôjsť k záveru, že nárok nebol riadne a včas uplatnený voči jeho osobe, keďže v zápisnici z výsluchu z 26.8.2011 zástupca žalobcu okrem iného výslovne uvádza meno žalovaného v 2. rade. Zdôraznil, že k výkladu úkonu poškodeného nemožno postupovať striktno formalisticky, v ktorej súvislosti poukázal na súdnu prax (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/81/2011, nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 640/2014). Má za to, že prílišne formalistickým prístupom a neuznaním argumentov žalobcu súd de facto poskytne ochranu páchatel'om trestného činu na úkor poškodeného.

21.4. Žalobca svoje tvrdenie o riadnom uplatnení náhrady škody v adhéznom konaní opiera aj o ust. § 288 ods. 1 Trestného poriadku, pričom poukázal na to, že špecializovaný trestný súd v predmetnej veci odkázal žalobcu na občianske súdne konanie z dôvodu, že bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, s čím sa stotožnil aj Najvyšší súd SR vo veci sp.zn. 6To/3/2016. Oba tieto súdy považovali uplatnenie nároku na náhradu škody za riadne, avšak preukázanie výšky náhrady škody voči jednotlivým odsúdeným by presahovalo potreby trestného stíhania a predžilo by ho. Ak by špecializovaný trestný súd nemal za to, že došlo k riadnemu uplatneniu nároku, nemohol by žalobcu odkázať na civilné konanie

rovnako ako Najvyšší súd SR. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Pezinok sp.zn. 3T/133/2009.

21.5. Zároveň je toho názoru, že súd vec nesprávne právne posúdil aj vo veci kvalifikácie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade, keď ho posúdil ako pracovnoprávny vzťah. Poukázal na ust. § 2 ods. 2 Zákonníka práce, § 2 ods. 1 a § 7 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z.z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov. Dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 15Co/144/2015 a rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 516/2017-16.

22. K podanému odvolaniu sa žalovaní vyjadrili písomne tak, že tvrdenia žalobcu považujú za nedôvodné a plne sa stotožňujú s rozsudkom súdu prvej inštancie, preto navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

23.1. Žalovaný v 1. rade vo vzťahu k potrebe uplatnenia nároku na náhradu škody v adhéznom konaní voči konkrétnemu obvinenému poukázal na judikatúru súdnych autorít, keď z rozhodovacej praxe súdov jednoznačne vyplýva, že poškodený si musí uplatniť nárok na náhradu škody voči konkrétnemu obvinenému, bez plnenia ktorej podmienky nemôže súd o náhrade škody rozhodovať (R 5/1968).

23.2. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/332/2018 (bod 42. a 43.). Žalobca si nárok na náhradu škody v trestnom konaní uplatnil dňa 26.8.2011, pričom vyšetrovateľ PZ vzniesol obvinenie voči žalovanému v 1. rade až dňa 2.11.2016, z čoho vyplýva, že žalobca v čase, keď si uplatnil nárok na náhradu škody v trestnom konaní voči „páchateľovi“, bolo začaté trestné stíhanie len vo veci a nie voči konkrétnej osobe, tým pádom v čase jeho prejavu nemohlo byť jasne, voči ktorej osobe si tento nárok uplatňuje. Aj vzhľadom na právne záväzný názor Krajského súdu v Košiciach považuje žalovaný v 1. rade za jednoznačne preukázané, že nárok žalobcu nebol uplatnený riadne.

23.3. K námietkam týkajúcim sa ne/vedenie dôvodu uplatnenia nároku, v ktorej časti žalobca vyčítal súdu prvej inštancie nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, žalobca poukázal na ust. § 46 ods. 3 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva niekoľko podmienok, ktoré musia byť splnené kumulatívne, aby sa mohlo rozhodnúť o nároku poškodeného v adhéznom konaní. Keďže súd prvej inštancie dospel k záveru, že už jedna z podmienok nebola splnená (nárok nesmeroval voči konkrétnemu obvineniu), keďže na riadne a včasné uplatnenie nároku sa vyžaduje kumulatívne splnenie všetkých podmienok, už nebolo potrebné zo strany súdu prvej inštancie dôsledne skúmať a odôvodňovať ďalšie podmienky. Z uvedeného dôvodu je táto námietka žalobcu bezpredmetná.

23.4. Žalovaný v 1. rade ďalej zdôraznil, že žalobca sám spôsobil, že si neuplatnil svoj nárok riadne v trestnom konaní a v okolnostiach daného prípadu nebadal žiadne dôvody, či vonkajšie okolnosti, ktoré by objektívne bránili alebo sťažili žalobcovi správne uplatnenie nároku v premlčacej lehote. Žalobca je orgán samosprávy disponujúci širokým personálnym aparátom, ktorému musí byť známa zásada, že právo patrí len bdelym. Žalobcovi nič nebránilo, aby po vznesení obvinenia voči konkrétnym osobám si riadne uplatnil/doplnil nárok na náhradu škody voči týmto osobám. Navyiac žalovaný v 1. rade dôvodil, že žalobca si mohol ešte počas trestného konania uplatniť nárok nielen voči žalovanému v 1. rade, ale rovnako aj voči všetkým zodpovedným osobám, ktoré u neho vykonávali prácu v pracovnoprávnom vzťahu a mali svoj zásadný podiel na vzniku škody. Žalovaný v 1. rade teda má za to, že uplatnenie námietky premlčania nie je možné považovať za konanie s dobrými mravmi.

23.5. K poukazu na ust. § 288 ods. 1 Trestného poriadku a rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu vo veci aj Najvyššieho súdu SR žalovaný v 1. rade uviedol, že žalobca sa mylne domnieva, že výrokom trestného súdu, ktorým boli poškodení odkázaní na civilné konanie, je automaticky ustálené, že škoda bola uplatnená riadne a včas. Pre takýto záver nejestvuje rozhodná judikatúra a ide o nelogickú úvahu. Trestné súdy sa zaoberali jedine otázkou, či škoda vznikla. Otázka, kto je zodpovedný za škodu, v akej výške, či ide o premlčaný alebo nepremľčaný nárok, neboli predmetom dokazovania a poškodení boli odkázaní na civilné konanie, v ktorom civilné súdy posudzujú predmetné otázky autonómne. Práve naopak, ak by sa súdy v trestnoprávnom konaní domnievali, že škodu uplatnil žalobca riadne a jej výška je nesporná, o náhrade škody by rozhodli priamo vo svojich rozsudkoch, čo sa nestalo. O miere zodpovednosti a o námietke premlčania nebolo rozhodované a nebola preukázaná.

24. Žalovaný v 2. rade poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom súd prvej inštancie správne konštatoval, že ak nedošlo k riadnemu uplatneniu nároku, nemôže spočívať ani premlčacia doba v zmysle ust. § 112 OZ. Z rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že poškodený si musí uplatniť nárok na náhradu škody voči konkrétnemu obvinenému, a ak škodu spôsobili viacerí obvinení, musí svoj nárok uplatniť voči každému z nich. Citoval z rozhodnutia R 5/1968 Sb. - rozhodnutie NS sp.zn. 1Tz 28/67 z 1.8.1967: „podle § 43 ods. 2 Tr.ř. jednou ze základních podmínek pro vyslovení

povinnosti nahradit škodu je, aby poškodení svůj nárok vůči určitému obviněnému uplatnil. Bez splnění této podmínky nemůže soud o náhradě škody rozhodovat. Aby mohl být výrok o náhradě škody vykonatelný, musí být z něj vedle přesného označení osoby poškozeného a nároku, který mu byl přisouzen, také patrné, zda jde o náhradu škody rukou společnou a nerozdílnou (solidární), či podle účasti na způsobené škodě jednotlivými podíly (delená odpovědnost)“. Poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, ktorý uznesením zrušil skorší rozsudok súdu prvej inštancie (bod 43. odôvodnenia). Žalovaný v 2. rade má za to, že trestné súdy nevyslovili záver o zodpovednosti za škodu, o jej výške a ani o premlčaní, resp. nepremľčaní nároku.

25. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

26. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods.1 CSP potvrdil.

27. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 13. júna 2023 o 09.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 06.06.2023 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

28. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods.1 písm. b/, d/, f/a h/ CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

29. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody neboli naplnené.

30. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

31. Žalobca v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

32. Súd svoje úvahy, ako dospel k skutkovým a právnym záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na odvolacie námietky žalobcu.

33. K odvolacej námietke žalobcu, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je v niektorých častiach dostatočné, odvolací súd uvádza, že aj keď právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, v danom prípade rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí podľa ust. § 220 ods. 2 CSP a nemožno ho považovať za nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil svoje úvahy, na základe ktorých dospel k záveru, že k uplatneniu nároku došlo po márnom uplynutí premlčacej doby, nakoľko táto nespočívala počas trestného konania vzhľadom na to, že žalobca si nárok na náhradu škody v adhéznom konaní neuplatnil riadne. V danom prípade tak nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP ako sa domnieval odvolateľ.

34. Je potrebné poukázať na to, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a vo všeobecnosti nielen rozhodnutie odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie vytvára organickú jednotu, ale oddelene nemožno posudzovať ani odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie bez prihliadnutia na uznesenia odvolacieho súdu, ktorým zrušil jeho skoršie rozhodnutie a v ňom vyjadrených úvah (názorov) odvolacieho súdu záväzných pre súd prvej inštancie. Aj v danom prípade sa prvoinštančný súd po vrátení veci riadil pokynmi a vysloveným názorom odvolacieho súdu, v dôsledku čoho aj jeho rozhodnutie (odôvodnenie) treba chápať aj v súvislosti s odôvodnením uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/332/2018 (ktorým odvolací súd zrušil skorší rozsudok súdu prvej inštancie).

35. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uvádza nasledovné:

36. Predmetom konania bol nárok uplatnený žalobcom voči žalovaným titulom náhrady škody, pričom podstatným pre rozhodnutie (vzhľadom na námietku premlčania vznesenú v konaní zo strany žalovaných v 1. a 2. rade) bolo posúdenie, či došlo k márnemu uplynutiu premlčacej doby.

37. Žaloba bola doručená dňa 20.6.2017. V konaní nebolo sporným, že k vyplateniu odmeny došlo dňa 3.2.2010, čím došlo k vzniku ujmy na strane žalobcu.

38. Súd prvej inštancie aplikoval ust. § 106 ods. 1, 2 Obč. zák., v zmysle ktorého sa právo na náhradu škody premlčí za dva roky (subjektívna lehota) odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, najneskoršie však za tri roky a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne za desať rokov (objektívna lehota) odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. Keďže subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže presiahnuť, relevantným pre posúdenie v danom prípade bolo práve posúdenie plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby (nakoľko sa nejednalo o škodu spôsobenú úmyselne, ktorá skutočnosť nebola medzi stranami sporná vzhľadom na rozhodnutie súdov v trestnom konaní).

39. Podstata odvolacích námietok spočíva v posúdení, či došlo k spočívaniu objektívnej premlčacej doby, a to v dôsledku uplatnenia náhrady škody v adhéznom konaní.

40. Rozhodujúcim pre posúdenie veci teda bolo najprv ustálenie podmienok, za ktorých možno považovať uplatnenie nároku v adhéznom konaní za uplatnené riadne a včas, nakoľko iba takéto uplatnenie môže mať za následok spočívanie plynutia premlčacej doby. Vychádzajúc z ust. § 46 ods. 3 Tr. por., ako aj z ustálenej súdnej praxe odvolací súd má za to, že za podmienky, ktoré musia byť splnené pre riadne uplatnenie nároku v adhéznom konaní je možné považovať:

a/ poškodený musí svoj nárok uplatniť (súd nerozhoduje z úradnej povinnosti),

b/ k uplatneniu tohto nároku došlo včas, t.j. najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania.

c/ nárok musí poškodený uplatniť riadne, čo znamená, že 1/ sú zjavné dôvody a výška uplatneného nároku, 2/ nárok je uplatnený voči konkrétnemu obvinenému.

41. Súd prvej inštancie žalobu zamietol majúc za to, že nedošlo k riadnému a včasnému uplatneniu nároku na náhradu škody v adhéznom konaní z dôvodu, že nárok nebol uplatnený voči konkrétnej osobe.

42. Žalobca v prvom rade namieta, že podmienkou riadneho uplatnenia v trestnom konaní nie je uplatnenie nároku voči konkrétnej osobe, a ak áno má za to, že v danom prípade táto podmienka bola splnená, t.j. že si nárok v adhéznom konaní uplatnil voči konkrétnej osobe.

43. Za uplatnenie svojho nároku v adhéznom konaní považuje žalobca úkon jeho zástupcu F. J., a to dňa 26.8.2011. Tvrdí, že v zápisnici, ktorou si uplatnil nárok na náhradu škody v adhéznom konaní, je jednoznačne identifikovaná osoba, voči ktorej si nárok uplatňuje, a to označením „páchatel“ (resp. páchatelia).

44. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 15C/32/2017-459 zo dňa 14.2.2022 opakovane potom, čo odvolací súd uznesením sp.zn. 6Co/332/2018 zo dňa 27.11.2019 zrušil skorší rozsudok súdu prvej inštancie (č.k.15C/32/2017-161 zo dňa 20.6.2018) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové

rozhodnutie, pričom okrem iného vyjadril svoj právny názor, ktorý bol pre súd prvej inštancie v zmysle ust. § 391 ods. 2 CSP právne záväzný. Súd prvej inštancie sa dôsledne riadil právnym názorom vysloveným v zrušujúcom uznesení (na čo poukázal aj v odôvodnení svojho rozhodnutia).

45. Krajský súd v Košiciach v uvedenom zrušujúcom uznesení vysvetlil svoje úvahy vo vzťahu k posúdeniu spornej otázky, či nárok v adhéznom konaní je potrebné uplatniť voči konkrétnemu obvinenému aj k spôsobu posudzovania splnenia tejto podmienky. Odvolací súd nevzhladol žiadne dôvody na to, aby sa odchýlil od svojho názoru vysloveného v zrušujúcom uznesení, na ktorom zotrváva a poukazuje naň.

46. Aj keď citované ustanovenie § 46 ods. 3 Trestného poriadku neobsahuje výslovnú požiadavku, aby bola škoda uplatnená voči konkrétnej osobe, z rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že poškodený si musí uplatniť nárok na náhradu škody voči konkrétnemu obvinenému (R 5/1968). Bez splnenia tejto podmienky nemôže súd o náhrade škody (v adhéznom konaní) rozhodovať. Ak škodu spôsobili viacerí obvinení, poškodený musí svoj nárok uplatniť voči každému z nich.

47. Odvolací súd zdôrazňuje, že uplatnenie nároku na náhradu škody má rovnaké účinky ako žaloba v civilnom spore (keďže má viesť k získaniu rozhodnutia o povinnosti konkrétnej osoby - obžalovaného - nahradiť poškodenému škodu, ktoré bude exekučným titulom) a poškodený sa v prípade rozhodnutia o uplatnenom nároku nemusí tohto nároku domáhať v civilnom konaní. Tak ako v civilnom sporovom konaní musí žalobca v žalobe jasne označiť osobu žalovaného (resp. žalovaných s uvedením ich vzájomného vzťahu, resp. miery v akej je ten-ktorý žalovaný povinný plniť), aj v trestnom konaní musí poškodený jednoznačne špecifikovať osobu, voči ktorej si svoj nárok na náhradu škody uplatňuje (voči komu jeho nárok smeruje). Iba takéto uplatnenie nároku môže byť pre potrebu civilnej žaloby považované za riadne uplatnenie nároku, ktorého dôsledkom je spočívanie premlčacej doby.

48. Uvedené platí aj s poukazom na zachovanie práv škodcu, ktorý musí mať v adhéznom konaní možnosť reagovať na návrh poškodeného a možnosť uplatniť prostriedky procesnej obrany, ktoré by mohol uplatniť v civilnom spore (námiетка premlčania, započítanie a iné).

49. Zohľadniac rozhodovacia prax súdov a vychádzajúc z uvedených úvah odvolací súd má za to, že za riadne uplatnenie nároku v adhéznom konaní možno považovať iba také, ktoré je uplatnené voči konkrétnej osobe. Preto bolo potrebné aj v preskúmanom prípade posúdiť, či ne/bola táto požiadavka splnená.

50. Pri posudzovaní otázky kedy možno túto požiadavku považovať za splnenú odvolací súd vychádzal jednak z textu zákona (§ 46 ods.3 Tr. poriadku) ako aj zo súdnej praxe (nakoľko požiadavku uplatnenia voči „konkrétnemu obvinenému“ ustálila práve súdna prax).

51. Podľa ustanovenia § 46 ods. 3 Tr. poriadku (ďalej aj TP), poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu.

52. Už zo znenia citovaného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že nárok na náhradu škody má poškodený (resp. si môže poškodený uplatniť) voči obvinenému, t.j. voči osobe voči ktorej bolo vznesené obvinenie.

53. V tejto súvislosti odvolací súd upriamuje pozornosť na jednotlivé štádia trestného konania, v rámci ktorých je potrebné odlišovať postavenie osoby podozrivej zo spáchania trestného činu v čase kým jej nebolo vznesené obvinenie a v čase kedy jej už bolo vznesené obvinenie, t.j. keď má pozíciu obvineného.

54. Podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku ak nie je dôvod na postup podľa § 197 ods. 1 alebo 2, policajt začne trestné stíhanie bez meškania, najneskôr však do 30 dní od prijatia trestného oznámenia, ak ho treba doplniť. Trestné stíhanie sa začne vydaním uznesenia. Ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, začne policajt trestné stíhanie vykonaním zaistovacieho úkonu, neopakovateľného úkonu alebo neodkladného úkonu. Po ich vykonaní vyhotoví ihneď

uznesenie o začatí trestného stíhania, v ktorom uvedie, ktorým z týchto úkonov už bolo začaté trestné stíhanie. O začatí trestného stíhania policajt upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Policajt doručí také uznesenie prokurátorovi najneskôr do 48 hodín.

55. Podľa § 206 ods. 1, 2, 3 Trestného poriadku ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré ihneď oznámi obvinenému a doručí najneskôr do 48 hodín prokurátorovi a ak je obvineným súdny exekútor, notár, znalec, tlmočník alebo prekladateľ, aj ministrom spravodlivosti, a ak je obvineným advokát, aj Slovenskej advokátskej komore; o tomto úkone upovedomí bez meškania oznamovateľa a poškodeného. Ak bolo uznesenie o vznesení obvinenia oznámené jeho vyhlásením, je policajt povinný vydať obvinenému rovnopis tohto uznesenia bez meškania. (1)

O začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia možno rozhodnúť jedným uznesením, ktoré policajt oznámi bez meškania obvinenému a doručí ho najneskôr do 48 hodín prokurátorovi. O tomto úkone upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Ak bolo začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia oznámené vyhlásením uznesenia, policajt je povinný vydať obvinenému jeho rovnopis.(2)

Uznesenie o vznesení obvinenia musí obsahovať označenie osoby, voči ktorej sa vznáša obvinenie, opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za ktorých k nemu došlo tak, aby skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom, zákonného pomenovania trestného činu, o ktorý v tomto skutku ide, a to aj s uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona a skutočností, ktoré odôvodňujú vznesenie obvinenia. (3)

56. Podľa § 33 Tr. poriadku toho, kto je podozrivý zo spáchania trestného činu, možno považovať za obvineného a použiť proti nemu prostriedky určené zákonom (Tr. poriadkom) proti obvinenému až vtedy, ak bolo proti nemu vznesené obvinenie.

57. Z citovaných ustanovení vyplýva, že obvineným je osoba, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu. Osoba podozrivá zo spáchania trestného činu sa stáva obvineným po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia (§ 206 ods. 1). Z uvedeného je zrejmé, že v prípade ak nedôjde k rozhodnutiu o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia jedným uznesením, je potrebné odlišovať situáciu v období po vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania v čase keď ešte nie je vznesené obvinenie voči určitej osobe (tzv. trestné stíhanie vo veci), od situácie, keď už dôjde k vzneseniu obvinenia voči konkrétnej osobe.

58. Uvedené je potrebné zohľadniť aj pri uplatnení nároku na náhradu škody poškodeným v adhéznom konaní. Za obvineného možno považovať určitú osobu až vtedy, ak bolo proti nej vznesené obvinenie a až vtedy možno použiť proti nej prostriedky určené zákonom (Tr. poriadkom), vrátane oprávnenia poškodeného v zmysle § 46 ods.3 TP navrhnúť, aby mu súd v odsudzujúcom rozsudku uložil povinnosť nahraďiť škodu. Z uvedeného dôvodu až po vznesení obvinenia konkrétnej osobe (osobám) môže byť podľa odvolacieho súdu uplatnený nárok poškodeného na náhradu škody riadne.

59. Zároveň je potrebné uvedený rozdiel zohľadniť aj pri výklade pojmu „páchateľ“, ak poškodený v adhéznom konaní práve týmto pojmom označí osobu, od ktorej požaduje náhradu škody. Keďže až vydaním uznesenia o vznesení obvinenia začína trestné stíhanie voči konkrétnej osobe, preto k naplneniu podmienky adresnosti uplatnenia nároku voči konkrétnemu škodcovi-páchateľovi, musí byť voči nemu vznesené obvinenie. Takéto označenie nemožno považovať za dostatočné konkretizovanie osoby (voči ktorej si poškodený uplatňuje nárok), ak sa v čase uplatnenia nároku trestné stíhanie nachádza v štádiu konania vo veci, t.j. keď ešte nie je vznesené obvinenie voči určitej osobe (nie je jednoznačne špecifikovaný páchatel').

60. Podľa odvolacieho súdu za riadne uplatnenie nároku voči konkrétnej osobe teda možno považovať uplatnenie voči osobe označenej pojmom „páchateľ“ iba vtedy, ak sa trestné stíhanie nachádza v štádiu, keď už bolo vznesené obvinenie voči určitej konkrétnej osobe (osobám). Ak v takom štádiu trestného konania poškodený uvedie, že si nárok uplatňuje voči páchatel'ovi, možno z takéhoto označenia dospieť k záveru, že si nárok uplatnil voči konkrétnej osobe, voči ktorej bolo vznesené obvinenie (resp. všetkým osobám voči ktorým bolo obvinenie vznesené). Podľa odvolacieho súdu nemožno takýto výklad považovať za príliš formalistický, ani za poskytujúci ochranu páchatel'om trestného činu na úkor poškodených.

61. Súd prvej inštancie po vrátení veci v zmysle pokynu odvolacieho súdu zistil v akom štádiu konania bol nárok na náhradu škody voči „páchateľovi“ zo strany žalobcu uplatnený, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo (a medzi stranami nebolo sporné), že trestné stíhanie v čase uplatnenia nároku žalobcom dňa 26.8.2011 bolo v štádiu, keď ešte nebolo vznesené obvinenie voči konkrétnej osobe, t.j. voči žalovaným v 1. a 2. rade. Obvinenia voči žalovaným v 1. a 2. rade boli vznesené až dňa 2.11.2011, t.j. k uplatneniu nároku na náhradu škody v trestnom konaní došlo v čase, kedy bolo začaté len trestné stíhanie vo veci, nie voči konkrétnej osobe.

62. V danom prípade si teda žalobca škodu uplatnil voči páchatel'ovi (páchateľom) v čase, keď nebolo jasné kto je považovaný za pravdepodobného páchatel'a, a to vo forme vzneseného obvinenia voči konkrétnym osobám (obvineným). Svoj nárok nedoplnil, resp. neuplatnil si svoj nárok po tom, ako bolo voči žalovaným v 1. a 2. rade vznesené obvinenie (napriek tomu, že zo zápisnice o výsluchu vyplýva, že poškodený bol okrem iného poučený podľa § 46 ods. 3 TP, z ktorého vyplýva, že nárok na náhradu škody má poškodený voči obvinenému).

63. S poukazom na uvedené je správny záver súdu prvej inštancie, že nedošlo k riadnemu uplatneniu nároku na náhradu škody v adhéznom konaní zo strany žalobcu voči žalovaným v 1. a 2. rade, v dôsledku ktorej skutočnosti, nemohlo dôjsť k spočívaniu premlčacej doby.

64. Nebolo možné akceptovať tvrdenie žalobcu, že k by špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd SR nemal za to, že došlo k riadnemu uplatneniu nároku, nemohol by žalobcu odkázať na civilné konanie (keď poukázal na ust. § 288 ods. 1 Trestného poriadku a skutočnosť, že špecializovaný trestný súd v predmetnej veci odkázal žalobcu na občianske súdne konanie z dôvodu, že bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, s čím sa stotožnil aj Najvyšší súd SR vo veci sp.zn. 6To/3/2016).

65. Naopak odvolací súd má za to, že ak by sa súdy v trestnom konaní domnievali, že škodu uplatnil žalobca riadne a jej výška je nesporná, o náhrade škody by rozhodli priamo vo svojich rozsudkoch, čo sa nestalo.

66. Podľa § 287 ods. 1 TP ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu, uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený. Súd uloží obžalovanému vždy povinnosť nahradiť neuhradenú škodu alebo jej neuhradenú časť, ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona, ak škoda nebola dosiaľ uhradená. Podľa § 288 ods.1 veta prvá TP ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predžilo by ho, súd odkáže poškodeného na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

67. Je potrebné zdôrazniť, že v preskúvanom prípade škoda a jej výška bola súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým boli obžalovaní (žalovaní v 1. a 2. rade) uznaní za vinných (vo výroku rozsudku NS SR sp.zn. 6To/3/2016 súd vyslovil, že ...uvedeným konaním obžalovaného PhDr. V. Š. došlo k porušeniu § 45 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní v znení zmien a doplnkov, § 9 ods. 1, ods. 2, ods. 4 a ods. 5 zák. č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení zmien a doplnkov, § 7 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. c/ zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení zmien a doplnkov, § 8 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. f/ zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení zmien a doplnkov a uvedeným konaním obžalovaného G. H. D. došlo k porušeniu § 45 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní v znení zmien a doplnkov, článku 4 ods. 1 zákona č. 357/2004 Z.z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení zmien a doplnkov, § 8 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov, § 7 ods. 1 ods. 2 písm. b/, písm. c/ zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení zmien a doplnkov, § 19 ods. 4, ods. 5, ods. 6, § 30 ods. 2, § 31 ods. 1 písm. a/, písm. g/, písm. j/ zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení zmien a doplnkov, čím M. K. vznikla škoda 433.624,30 EUR teda obžalovaný PhDr. V. Š. a obžalovaný G. H. D. z nedbanlivosti inému spôsobili značnú škodu tým, že porušili všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú

povinnosť opatrovať alebo spravovať cudzí majetok čím spáchali obžalovaný A. B. C. a obžalovaný G. H. D. prečin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Trestného zákona).

68. Z toho, že trestný súd nerozhodol o náhrade škody, o ktorej mal s poukazom na ust. § 287 ods. 1 TP rozhodnúť, možno dospieť k záveru, že mal pochybnosti o niektorej z relevantných otázok, či už o riadnom a včasnom uplatnení nároku, o tom či ide o premlčaný alebo nepremľaný nárok, resp. o miere zodpovednosti jednotlivých žalovaných za škodu, v dôsledku čoho bol poškodený odkázaný na civilné konanie, v ktorom civilné súdy posudzujú predmetné otázky autonómne. Výrokom trestného súdu, ktorým boli poškodení odkázaní na civilné konanie, nie je automaticky ustálené, že škoda bola uplatnená riadne a včas. Trestné súdy sa zaoberali jedine otázkou, či škoda vznikla a v akej výške, kde dospeli k jasnému záveru, čo sa odrazilo aj vo výroku odsudzujúceho rozsudku.

69. Súd prvej inštancie preto dospel k správne záveru, že žaloba podaná na súde dňa 20.6.2017 bola podaná po uplynutí objektívnej premlčacej lehoty, ktorá začala plynúť dňa 3.2.2010 a uplynula dňom 3.2.2013.

70. Následne súd prvej inštancie správne zameral svoje posúdenie aj vo vzťahu k otázke, či vznesenie námietky premlčania nemožno považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pričom dospel k správne záveru, že v danom prípade námietku premlčania nemožno považovať za výraz zneužitia tohto práva na úkor druhej strany sporu a nejedná sa o uplatnenie práva v rozpore s dobrými mravmi.

71. Odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu, či uplatnenie námietky premlčania nemožno považovať za uplatnenie práva v rozpore s dobrými mravmi, keď v zhode so súdom prvej inštancie (a žalovanými) má za to, že žalobca si spôsobil sám, že nedošlo k uplatneniu nároku v adhéznom konaní riadne a včas, a to napriek tomu, že disponuje širokým personálnym aparátom, ktorý je erudovaný. Žalobca nepreukázal a ani netvrdil žiadne dôvody, ktoré by mu bránili v tom, aby si svoj nárok uplatnil riadne a včas, teda, aby si uplatnil svoj nárok voči konkrétnym osobám potom, ako voči nim bolo vznesené obvinenie (teda v čase kedy už bolo zrejmé, kto je podozrivý zo spáchania trestného činu v takej miere, že voči nemu bolo vznesené obvinenie).

72. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil námietku žalobcu o nedostatočnom odôvodnení záveru o nesplnení podmienky uvedenia dôvodu uplatneného nároku v adhéznom konaní. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že pri uplatnení nároku na náhradu škody v adhéznom konaní musia byť splnené zákonom stanovené podmienky kumulatívne, a preto nesplnenie, aj čo i len jednej podmienky spôsobuje, že nedošlo k uplatneniu práva riadne a včas. S poukazom na záver súdu prvej inštancie o nesplnení podmienky uplatniť si nárok voči konkrétnemu obvinenému, nebolo potrebné zo strany okresného súdu podrobne odôvodňovať svoj záver o nesplnení ďalšej podmienky - pri uplatnení nároku uviesť dôvod, pre ktorý si tento nárok uplatňuje. Ani v prípade, ak by táto podmienka bola splnená, uvedené by nemalo vplyv na správnosť záveru o nesplnení inej z podmienok, t.j. o neuplatnení nároku voči konkrétnemu obvinenému. Preto, nielen nedostatočné odôvodnenie, ale ani prípadná nesprávnosť úvah súdu vo vzťahu ku konkretizácii dôvodu, by nebola spôsobilá ovplyvniť záver súdu o neuplatnení nároku v adhéznom konaní riadne a včas.

73. Ani námietky o nesprávnej kvalifikácii vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť záverov o premlčaní uplatneného nároku.

74. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane správneho výroku o náhrade trov konania.

75. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, takýto nárok vznikol úspešným žalovaným v 1. a 2. rade, preto odvolací súd rozhodol tak, že žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

76. Krajský súd v Košiciach rozhodol v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).